

Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Jatketun aukiolon, vuorohoidon ja ympärivuorokautisen hoidon linjaukset 2025

Tiina Mikkilä ja Marika Savukoski

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus - Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
 + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus - - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus
 o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: <u>Kuopio 2030 strategia</u>			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen - Elinympäristö ja osallisuus - Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot - Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo - Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	o	
2	Elinvoimainen ja kasvava - Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö - Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys - Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus - Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat - Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	+	Laajennetun aukiolon eri vaihtoehdot mahdollistavat huoltajien työssäkäynnin ja opiskelun vaatiman lapsen hoidon toteuttamisen.
3	Ilmasto- ja resurssiviisas - Kiertotalous ja resurssiviisuus - Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne - Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta - Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	-	Laajennettua aukioloa ei enää järjestetä alueellisesti ja hoidon laajuutta on muutenkin keskitetty. Tämä voi pidentää lasten hoitoon kuljetusmatkoja ja lisätä luonnon suojeluun liittyviä haittavaikutuksia.
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä - Sujuva ja uudistuva toiminta - Uudistuva johtaminen - Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö - Kestävä talous	++	Yhtenäiset toimintatavat selkeyttävät ja sujuvoittavat palvelun tarjoamista.
	Poikkileikkaavat tavoitteet: Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	o	

Johtopäätös ja perustelut:

Laajennettu aukiolon erilaiset vaihtoehdot lisäävät mahdollisuuksia huoltajien työllistymiseen. Palvelur keskittämisellä voi olla vaikutuksia lasten hoitoon kuljetusmatkojen ja hoitopäivien pituuksiin ja haitallisten päästöjen määriin. Yhtenäiset toimintatavat selkeyttävät käytänteitä ja tuovat kustannussäästöjä.

Vaikutukset ihmisiin (Ennakoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:

Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki___ Aikuiset x Ikääntyneet___

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi"

Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, mihin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	++ -	Yhdenmukaiset käytännöt lisäävät yhdenvertaisuutta palvelun käyttäjien kesken. Laajennettu aukiolo ei ole alueellista palvelua, joten tällä voi olla vaikutusta lasten hoitomatkoihin ja -päivien pitenemiseen
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	o	
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	o	
4	Terveysteen (fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen)	o	
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	o	
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	++	Laajennetun aukiolon eri vaihtoehdot lisäävät mahdollisuuksia huoltajien työllistymiseen.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	o	

Johtopäätös ja perustelut

Yhdenmukaiset käytännöt lisäävät yhdenvertaisuutta palvelun käyttäjien kesken. Toisaalta, koska laajennettu aukiolo ei ole alueellista palvelua, voi lasten hoitomatkoihin ja -päivien pituus lisääntyä.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakkoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	++	Lapsi saa varhaiskasvatusta tarvitsemalla laajuudella. Huoltajilla on monipuolisempi mahdollisuus työllistyä, kun varhaiskasvatuspalvelussa on tarjolla erilaisia vaihtoehtoja.
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	-	Varhaiskasvatuksen eri hoitomuotoja ei ole alueellisesti tarjolla, joten lasten hoitoon kuljetusmatkat voivat olla pitkiä.
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)		Pienten lasten ääni kuluu huoltajien mielipiteiden avulla.
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?		
Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)			
Lapselle on tarjolla laadukasta varhaiskasvatusta hoidon laajuudesta riippumatta. Välttämättä hoitopaikka ei ole kodin lähellä johtuen laajennetun hoitoaikapalveluiden keskittämisestä.			

Vaikutukset maaseutuun (Ennakkoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	-	Kaikilla maaseutualueilla ei ole tarjolla laajennettua aukioloa.
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet ja vetovoimatekijät)	+	Laajennettua aukioloaika on tarjolla joillakin maaseutualueilla, joten kyseisillä aluilla se tukee yritystoimintaa ja työllistymistä.
3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	o	
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa?		Riittävä tiedottaminen varhaiskasvatuspalveluiden eri toimintamuodoista.

	Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?		Palveluohjaajilta saadaan reaaliaikaista tietoa varhaiskasvatuspalveluihin hakijoista ja lasten hoidon tarpeesta. Sen mukaisesti voidaan arvioida palveluiden riittävyyttä eri alueilla.
Johtopäätös ja perustelut Laajennettua aukiolopalvelua on hyvin maaseudulla tarjolla, joten se tukee maaseudun elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakkoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	-	Laajennettua aukioloaikapalvelua ei ole välttämättä tarjolla kodin läheisyydestä, joten lasten hoitoon kuljetusmatkat voivat olla pitkiä. Tämä lisää luonnon kuormittumista.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	o	
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	o	
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	o	
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	+	Varhaiskasvatuksen eri palvelumuotoja on tarjolla eri puolella kaupunkia. Tämä vaikuttaa myönteisesti kaupunkikuvaan.
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	o	
Johtopäätös ja perustelut Vaikka varhaiskasvatuksen eri palvelumuotoja on keskitetty kysynnän mukaan, on palvelua kuitenkin tarjolla eri puolilla kaupunkialuetta.			

Ennakkoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	++	Yhteiset toimintatavat luovat turvalliset työskentelyolosuhteet.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	++	Palvelumuotojen kohdentaminen kysynnän mukaisesti tuo kustannussäästöjä.

3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	++	Yhteiset toimintatavat varmistavat tasalaatuisen palvelun eri puolilla kaupunkia
---	--	----	--

Johtopäätös ja perustelut

Yhteiset toimintatavat ja palvelun kohdentaminen kysynnän mukaan tuovat kustannussäästöjä sekä työskentelyolosuhteisiin ja palvelun tarjoamiseen tasavertaisuutta.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenneratkaisusta tai kunnan talouspolitiikasta.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikkakunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	+	Laajennettu aukiolo parantaa yritysten toimintamahdollisuuksia.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	o	
3	Työpaikkojen muodostumiseen	+	Laajennettu aukiolo parantaa työllistymisen mahdollisuuksia.
4	Yritysten kehittämiseen	o	
5	Yritysten työvoiman saantiin	+	Huoltajilla on enemmän mahdollisuuksia työllistyä, kun laajennettua aukioloa on tarjolla.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	o	
7	Yritysten asiakasvirtaan	o	
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	o	

Johtopäätökset ja perustelut

Laajennettu aukiolo lisää mahdollisuuksia huoltajien työllistymiseen. Yrityksillä on mahdollisuus työllistää henkilöstöä, koska lasten hoitomahdollisuudet ovat monipuolisemmat.